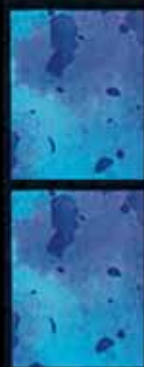

≡ Eesti
≡ Kontsert

OM. Sven Grünberg

Eesti Elektroonilise Muusika Seltsi Ansambel

admirals

**Eesti Kontserdi
hooaja peatoetaja**

A man with a beard, wearing a black tuxedo and a black bow tie, is shown in profile from the waist up, conducting with a baton. He is looking towards the left. The background is dark blue with a faint, glowing financial candlestick chart and a white sine wave. A large, solid blue shape is at the bottom left, partially overlapping the man's legs.

**Ole oma
finantsmaailma
dirigent!**

admirals.com

R 24. NOVEMBER 2023 19.00 Vanemuise kontserdimaja

L 25. NOVEMBER 2023 19.00 Estonia kontserdisaal

OM. Sven Grünberg

SVEN GRÜNBERGI PLAADIMUUSIKA ELAV ETTEKANNE

Eesti Elektroonilise Muusika Seltsi Ansambel

Kaastegev **Sven Grünberg**

Kontserdi kunstiline juht **Taavi Kerikmäe**

Valguskunstnik **Priidu Adlas**

Eesti Kontsert: produtsent Tuuli Metsoja, assistent Birke Elisabeth Jakobson

Tänaõhtuseks kontserdiks muugivad Taavi Kerikmäe ja Sven Grünberg lahti seni vaid salvestisel kõlanud „OMi“ (1988) partituuri ning see muusika kõlab esimest korda elavas ettekandes.

Kui Grünbergi tähelepanuväärse debüütalbumi „Hingus“ (1981) ümber on eesti muusikaloos lausa legendioreool, jääb läbi raskuste salvestatud esikplaat oma mõjujõult „OMi“ peenekoelisele terviktunnetusele isegi alla. Nüüd, aastakümneid hiljem, võib selle neljaosalise suurteose paigutada eesti tippalbumite nimistusse – see jääb tippu ka 1990ndatest rulluma hakanud kodumaise elektroonilise muusika laine eriilmelistes puhangutes. Et mõista teose ainulaadsust, tuleb kaevuda praeguste elektronmuusikutele muinasaegsena tunduvatesse ärkamiseelsetesse ja frustratsioonist kantud 1980ndatesse. Sinna on haaratud kokku mõjud Grünbergi enda ajakohasest filmimuusikast („Hukkunud Alpinisti hotell“, „Corrida“, „Hundiseaduste aegu“, „Reekviem“, „Näkimadalad“), Linnart Mälli populariseeritud poolillegaalselt budismiideoloogiast ning soov pärimuslikke toone ajakohastada ja suletud ühiskonnast eemale pürgida. Kõiksuse ja ilu energiale rajatud palad kannavad just seepärast siiani toitvaid väärtusi.

Erkki Tero

Helilooja ja muusik Sven Grünberg, kelle 1988. aastal ilmunud elektroonilise muusika album „OM“ kantakse ette sel nädalal kontserdilavadel, ütles „Vikerhommiku“ saates, et tehniliste nõudmiste tõttu on see plaat varem elavas esituses kõlamata jäänud.

Albumi „OM“ eest sai Grünberg esimest korda muusika aastapremia. „Seda koos lahkunud sõbra Alo Mattiiseniga, kes sai viie rahvusliku pala eest samuti muusika preemia. /.../ Seda aega ja ajastut iseloomustab hästi keegi kriitik, kes kirjutab, et ajal, mil elu kees just olme tasandil ja riigi staatus hakkas muutuma, tegeles Grünberg ikka kosmiliste teemadega,“ naeris helilooja.

Grünberg imestab, et Taavi Kerikmäe üldse asja ette võttis ja lavale sai. „Ega ma kunagi ei arvanud, et seda albumit saaks laval mängida, sest see oli tehniliselt väga keeruline. Üleüldse oli tol ajal studiomuusika ja uued võimalused, mis sellega kaasnesid, rohkem fookuses,“ selgitas Grünberg.

„Oluline on inimestele alternatiive pakkuda. Nii nagu tänagi. Maailm ümberringi ju põleb, eks siis tuleb inimesi kuidagi ka positiivselt mõjutada ja näidata, et maailmas on ka midagi muud peale suurte probleemide,“ ütles Grünberg.

Autor loodab, et albumi „OM“ kontserdid pakuvad meelele rahu. „Eks ta sellises võtmes oli ka loodud, kirjutatud ja tehtud. Tõsi küll, selle

albumi tegemine algas juba 1983. aasta kandis ja plaadina ilmus 1988. aastal." Enne seda ilmus veel plaat „Hingus“, mis tekitas kisa ja kära kogu toonases Nõukogude Liidus. „See oli ikkagi Nõukogude impeeriumi kõige esimene elektroonilis-akustilise muusika terviklik autoriplaat. /.../ Sain isegi Kamtšatkal kirju,“ ütles ta.

„Praegusel ajal on ka imelik mõelda sellele, kui oled olnud inimeste jaoks oluline suurusjärgus, kus elas ligi 300 miljonit inimest ja nüüd äkki seda kontingenti enam meie jaoks ei eksisteeri. See on väga huvitav filosoofiline küsimus.“

Saatejuht Sten Teppan juhib tähelepanu ka kurioossele faktile, et albumist „OM“ läks esimese tiraažiga liikvele ka sinist värvi vinüül. Plaadi autor ise ei tea, kuidas see sündis.

„Lihtsalt ühel hetkel olid sinised plaadid kohal ja päris ilusad nägid need välja. /.../ Keegi on sellest isegi kirjutanud näidendi „Grünbergi sinine“, „naeris helilooja. „Väga tore! Kusagil teatris on seda ka mängitud.“

Grünbergi sõnul toimus sel ajal üldse palju kummalisi seiklusi: „Käisin tol ajal tihti Moskvas. Suhtlesin vene tippheliloojate ja -interpreetidega. Seal korraldasid Aleksei Ljubimov ja Tatjana Grindenko festivali Alternativa. Selle vastu olid võimud väga kurjad.“

„Kuna see on stuudioplaad, aga festivalikorraldajad tahtsid, et seda

esitatakse kontserdisaalis, siis kuulati Moskvas suures saalis linti. Niisugust nalja ma pole hiljem kogenud, et mitusada inimest koguneb, tuled kustutatakse ära ja kuulatakse linti,“ naeris helilooja.

Allikas: „Vikerhommik“, intervjuueerisid Kirke Ert ja Sten Teppan

Toimetaja: Neit-Eerik Nestor

Sven Grünberg
©Mark Raidpere

Sven Grünberg (*1956) on õppinud muusikateooriat Georg Otsa nimelises Tallinna Muusikakoolis, seejärel nii filmi-, lava-, elektroonilist kui ka kontsertmuusikat mitmel pool ning tegutsenud professionaalse helilooja ja pedagoogina. Lisaks muusikale on ta õppinud aastakümneid budismi Linnart Mälli ja teiste juures. Grünberg alustas loometööd 1970. aastate alul,

jõudes esimese autorikontserdini 1975. aasta mais progressiivroki ansambliga Mess (1974–1976), mis oli esimene omalaadne terves Nõukogude Liidus. Eesti elektroonilise muusika rajajana ja ühe esimesena terves liidus on ta lisanud oma teoste helipildi rikastamiseks nii lääne- kui idamaiseid naturaalseid pille. Tema esimene autoriplaat „Hingus“ oli ühtlasi esimeseks elektroonilise muusika albumiks kogu Nõukogude Liidus. Grünberg on töötanud peamiselt stuudiomuusikuna, olles ühes isikus helilooja, laulja, instrumentalist ja produtsent. Tema loomingus esineb erinevate kultuuride ja ajastute muusikalise mõtlemise elemente, sulatades neid uudseks tervikuks. Põhiline looming on esindatud heliplaatidel „Hingus“ (1981) ja „OM“ (1988, Melodija, NSVL), „Milarepa“ (1993) ja „Prana-symphony“ (1995, Erdenklang, Saksamaa), „Mess“ (1995, Bella Musica, Austria), „Breath“ ja „OM“ (2000, Boheme Music, Tšehhi Vabariik), „Hukkunud Alpinisti hotell“ (3 CD-d; 2001, Hyper Records, Eesti) ja „Küsi eneselt“ (2 CD-d; 2004, Strangiato Records, Eesti), LPd „Hingus“ (2016, Bureau B, Saksamaa), „Anima 1977–2001“ (2016, Frotee, Eesti) ja „Küsi eneselt“ (2x LP 2016, Strangiato Records, Eesti). Tema albumeid on müüdud paljudes riikides, sh USAs, Jaapanis, Saksamaal, Prantsusmaal, Inglismaal, Venemaal, Hollandis ja Soomes. Grünberg on kirjutanud muusikat enam kui 130 filmile,

töötanud koos Jaapani, Soome, Poola, Lõuna-Korea USA, Saksa jt kineastidega. Tuntumad filmid on „Hukkunud Alpinisti“ hotell“, „Wikmani poisid“, „Viimased“, „Call of God“, „Corrida“, Lotte-filmid, „Lepatriinude jõulud“, „Naksitrallid“, „Woman and Whales“, „Detsembrikuumus“, „Õlimäe öied“ jne.

Grünberg on olnud õppejõud kaheksas erinevas kõrgkoolis nii Eestis kui ka Soomes, kus ta on andnud omaloodud õppeainet, mille sisuks on muusika roll filmidramaturgia kujundajana. Ta on aastast 2002 budismi instituudi idee algataja ja direktor ning tema pühaduse, XIV dalai-laama kõigi kolme Eesti-visitide (1991, 2001, 2011) korraldaja.

Grünberg on pälvinud Valgetähe IV klassi ordeni (2010), samuti on omistatud talle hulgaliselt muusikapreemiaid: Trieste filmifestivali parima muusika preemia (1980, Itaalia), I ENSV filmifestivali I preemia ja ENSV muusikaalane aastapreemia (1989), EV riigi kultuuripreemia (1994), EV kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia (2006), Eesti Muusikanõukogu heliloomingupreemia (2013), EV riigi kultuuripreemia (2017) ja mitmed rahvusvahelised A-kategooria filmipreemiad. Grünbergi loodud on ka ülemaailmse suurorganisatsiooni, Esindamata Rahvaste

Eesti Elektroonilise Muusika Seltsi Ansambel
©Priit Mürk

Organisatsiooni (UNPO) hümn (1997). Lisaks on ta Rahvaste Õiguste Instituudi juhatuse esimees, EKLi (1980) ja EHLi liige (1983) liige ning Eesti Akadeemilise Orientaalseltsi auliige.

Eesti Elektroonilise Muusika Seltsi Ansambel (EMA) alustas tegevust 2017. aastal ja on pühendunud süvitsi mineva elektroonilise muusika mängimisele. Ansambli eesmärk on ületada tehnoloogilised kammitsad ning arendada tundlikku musitseerimist, üksteisele reageerimist ja teravat kuulamist, kasutades ära erinevate elektrooniliste instrumentide kõlavõimalusi. EMA puhul on hinnatud paindliku ja muusikaalse esituse poolt.

EMA eelmine koostöö helilooja Sven Grünbergiga tema elektroonilise albumi „Hingus“ kontsertettekannetena pälvis kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia.

Koosseis:
Doris Hallmägi, Ekke Västrik, Mihkel Tomberg, Theodore Lee Parker, Taavi Kerikmäe (kunstiline juht), Anna-Liisa Eller (külalisena)

EESTI KONTSERDI
HOOAJA PEATOETAJA

admirals

LIVIKO
— anno 1898 —

OLEREX

Jazz
pesulad

SORAINEN

Segafredo
ZANETTI
x
hotspot

myfitness
world class gym & studios